

IV. FEJEZET.

A közbiztonsági szolgálat kezelése.

21. §.

A csendőrség területi illetékessége. Szolgálati működés idegen csendőrségi és államrendőrségi területen.

139. A csendőrség működési területét a jelen utasítás 4. pontja szabályozza.

A csendőrségnek az államrendőrség működési területén és viszont az államrendőrségnek a csendőrség működési területén karhatalmi szolgálatokra való ideiglenes alkalmazását esetről-esetre a m. kir. belügyminiszter (szolgálati és személyi osztály) rendeli el. Állandó szolgálatteljesítésre a csendőrség az államrendőrség működési területén és viszont az államrendőrség a csendőrség működési területén — a jelen utasítás 4. pontjában foglalt esetet kivéve — nem alkalmazható.

140. Bűnügyi nyomozó cselekményeket a csendőrség rendszerint csak saját örskörletükben fogantatosítanak, sürgős szükség esetén azonban a nyomozás a csendőrség egész működési területére is kiterjeszthető.

Törvényhatósági joggal felruházott és rendezett tanácsú városok azon területén, hol a csendőrség szolgálatot nem teljesít, a saját területén elkövetett bűncselekmények esetében saját kezdeményezésére a csendőrség csak akkor folytathat nyomozást, ha a nyomozás érdeke, illetve sikere ezt föltétlenül megkívánja és ha az ily helyeken teljesítendő nyomozó cselekmények fogantatosítására a késedelemből származható veszély, vagy hátrány miatt az illetékes rendőrhatalóság még rövid úton (távbeszélőn) sem kérhető fel.

Az idegen rendőri hatóság a járőr működése elé akadályokat nem gördíthet, hanem köteles azt a szükséges támogatásban részesíteni. Ha a rendőri hatóság azt kívánja, úgy a nyomozás az általa kirendelt rendőri közeg jelenlétében ejtendő meg.

141. A bűnügyi nyomozás lefolytatására mindig az elkövetés helye szerint illetékes örs hivatott és pedig akkor is, ha a tettet valamely más örs, vagy az államrendőrség fogta volna el. Ha valamely bűncselekmény több örs körletében követett el, úgy a nyomozást azon örs köteles lefolytatni, amely azt először megindította, illetve amelyik a gyanúsítottat először elfogta, vagy átvette.

Ha egy és ugyanazon gyanúsított több örs körletében több egymástól független bűncselekményt követett el, úgy a nyomozás elvileg ugyanazon járőr által, de idegen örskörletekben egy, a helyi és személyi viszonyokkal ismerős járőr segítségével folytatandó le.

Csak az államrendőrség működési területén elkövetett bűncselekmények a csendőrség által még akkor sem nyomozhatók, ha a gyanúsítottat a csendőrség fogta el, miért is az ily esetben az illetékes rendőrhatságnak átadandó.

Ha valamely bűncselekmény az államrendőrség és csendőrség működési területén követett el, úgy a nyomozást a csendőrség köteles lefolytatni, ha a bűncselekmény először jutott tudomására, illetve, ha az ügyben a nyomozást először ő indította meg. Ha pedig egy és ugyanazon gyanúsított az államrendőrség és csendőrség működési területén több, egymástól független bűncselekményt követett el, úgy a nyomozás a csendőrség részéről csak a saját területén elkövetett bűncselekményeket illetőleg folytatandó le s ennek megtörténte után a gyanúsított a m. kir. államrendőrség illetékes hatóságának átadandó, mely a saját területén elkövetett bűncselekményeket külön nyomozza és azokról külön tesz feljelentést.

Az államrendőrség működési területén a csendőrség csupán tettenkapás, vagy nyomon üldözés esetén léphet fel és nyomozó cselekményeket ily esetben is csak halaszthatatlan szükség esetén foganosíthat. Ha

az ily területen tettenkapottat elfogta, vagy elővezette, úgy azt a nyomozás megejtése végett a rendőrhatóság-
nak tartozik átadni.

Ha az őrsparancsnokság, vagy a járőr az állam-
rendőrség, vagy idegen csendőrörs területén elkövetett
oly büntetendő cselekmény elkövetéséről értesül, mely
az ő részéről azonnali beavatkozást nem igényel, erről
az illetékes rendőrhatóságot, illetve az illetékes őrsöt
értesíteni tartozik. Ugyanide utasítja azon panasz-
sokat is, akik ily területen elkövetett bűncselekmények
miatt sürgős intézkedést nem igénylő feljelentésükkel
hozzá fordulnak.

142. Az ország határát sem nyomon üldözés cél-
jából, sem más szolgálati okból átlépni nem szabad, ha-
csak e tekintetben valamely szomszéd állammal kölcsö-
nösségen alapuló megegyezés nem áll fenn.

22. §.

Távolsági kimutatások és őrsjáratí beosztások szerkesztése. Őrskörletek portyázása.

143. Azt a területet, amelyen egy őrs szolgálatot
teljesíteni hivatott, őrskörletnek nevezzük.

Az őrskörletek határát a vármegyei csendőr-
parancsnokság állapítja meg. Az őrskörletek határai-
nak megállapításánál figyelemmel kell lenni arra, hogy
azok egyik közigazgatási járásból a másikba át ne ter-
jedjenek, s a községek határai is figyelembe veendők
annyiban, hogy egy község egész határa ugyanazon őrs-
körlethez tartozzék. Az őrskörletek határainak válto-
ztatását — őrs felállítás, vagy felosztatás esetét kivéve
— lehetőleg kerülni kell.

144. Minden őrs körletéről az őrs felállítását követő
egy éven belül a 3. melléklet szerinti „Távolsági kimuta-
tás“ szerkesztendő, amelybe az őrskörlet községeinek
és állandóan portyázandó tereptárgyainak (terepré-
szeinek) az őrsállomáshoz és egymáshoz való távolsága,
valamint a szomszédos őrsállomásoknak, a közigaz-
gatási járás és járásbiróság székhelyének az őrsállomás-
tól való távolsága a részletes térkép alapján, illetve ott,

ahol arra a különleges terepviszonyok miatt szükség van, a gyakorlatilag eszközölt leportyázás alapján bevezetendő.

A távolsági kimutatásba elvileg mindazon tereptárgyakat (tereprészeket) fel kell venni, ahol emberek laknak, vagy tartózkodnak. Ott, ahol ez nem lehetséges (pld. alföldi tanyacsoportoknál, szétszórt havasi községekben) csak azokat a tereptárgyakat kell felvenni, amelyek akár közbiztonsági szempontból, (koresmák, lebujok, gyanus vagy sűrűn látogatott helyek) akár más szempontból (iskola, templom, községháza stb.) fontosak, vagy fekvésük folytán nagyobb területek szemügyre vételére alkalmasak.

Gyakori portyázást igénylő, csak nyáron, vagy csak télen portyázandó tereptárgyak, továbbá az éjjel, vagy nagyobb esőzések (havazások) idején nem portyázható tereptárgyak és útvonalak és végül pihenőhelyül alkalmas községek és tereptárgyak mint ilyenek a távolsági kimutatásban külön megjelölendők. Ugy szintén felemlítendő — az ok rövid megemlítésével — az is, ha két tereptárgy között a távolság nem a legrövidebb úton számított.

A távolsági kimutatás összeállításánál ügyelni kell arra, hogy abból a szomszédos őrsök határai között egyes tereptárgyak és tereprészek ki ne maradjanak, mert az ily kihagyott tereprészeket a csavargók és cigányok mihamar rejtekhelyül választják. Közbiztonságilag különösen fontos községek és tereptárgyak, esetleg két vagy több őrs távolsági kimutatásába is felvehetők, ez esetben azonban az azon helyen szükségessé váló nyomozó szolgálatot — halaszthatatlan nyomozó események kivételével — azon őrsnek kell ellátnia, melynek körletébe a község, vagy tereptárgy tartozik.

A távolságokat tized kilométerig kell kiszámítani.

145. Minden községnél, továbbá oly nagyobb kiterjedésű tereptárgyaknál, melyeknek leportyázása félóránál hosszabb időt vesz igénybe (házecsoportok, erdők stb.) az ezek leportyázására szükséges időt külön meg kell állapítani. Ezen időhöz annak egyharmadrésze pihenő gyanánt hozzáadandó és az ily módon nyert összidőtartam a távolsági kimutatásba bevezetendő.

A távolsági kimutatást jóváhagyás végett szolgálati úton a vármegyei csendőrparancsnoksághoz kell felterjeszteni. A járásparancsnok a távolsági kimutatásokat felülvizsgálja, azok adatait pedig a részletes térkép alapján ellenőrzi. Ha a részletes térkép és a távolsági kimutatás adatai között oly eltérések mutatkoznak, melyek indokolása helytállónak nem látszik, úgy a járásparancsnok a távolsági kimutatás láttamozása előtt helyettesét ellenőrző leportyázás végett kirendelheti, esetleg azt alkalmilag maga is foganatosíthatja. E címen azonban a távolsági kimutatást 30 napon túl visszatartani nem szabad. Az ellenőrző leportyázást szükség esetén a vármegyei csendőrparancsnokság is elrendelheti.

A vármegyei csendőrparancsnokság által jóváhagyott távolsági kimutatás az őrsnek visszaadandó, mely e kimutatás másolatának egy-egy hitelesített példányát a vármegyei és járásparancsnokságnak, továbbá a törzs- és vármegyei gazdasági hivatalnak felterjeszti.

146. Az örskörlet községeinek és tereptárgyainak (tereprészeinek) azon állandó sorozatát, illetve azt az útvonalat, amelyet a járőr egy és ugyanazon szolgálati kivezénylés tartama alatt megszakítás nélkül leportyázni köteles, őrzjáratnak nevezzük. Az őrsparancsnok a távolsági kimutatás alapján az örskörlet községeinek és tereptárgyainak célszerű csoportosítása által annyi „őrzjárat“-ot állít össze, amennyit elegendőnek vél ahhoz, hogy azok felváltva történő portyázásával az örskörlet minden része kellőleg ellenőrizve legyen. A rendes szolgálatok célszerű vezénylésének megkönnyítése végett ajánlatos minél több őrzjáratot összeállítani, egyrészt, hogy azok a lakosság által megjegyezhetők ne legyenek, másrészt, hogy az őrsparancsnoknak mindig módjában álljon az őrzjáratok közül az éppen kivezényelt szolgálat céljának legmegfelelőbbet kiválasztani, végül pedig, hogy azok minden változtatás nélkül esetleg több éven át is használhatók legyenek anélkül, hogy azáltal a szolgálatkezelés sablonyszerűvé válana. Egy és ugyanazon községet, illetve tereptárgyat több őrzjáratba is fel lehet venni.

Az őrzjáratok összeállításánál a pihenő lehetősé-

gére is figyelemmel kell lenni. Ha valamely őrzjáratban pihenőhely egyáltalában nem állana rendelkezésre és biztosítható sem lenne, úgy az őrzjáratot lehetőleg úgy kell beosztani, hogy a járőr az illetékes nagypihenőt a laktanyában tarthassa meg.

Mínthogy egyes vidékeken az emberek nyáron sokkal több helyen tartózkodnak mint télen és mert egyes tereprészek télen egyáltalán nem járhatók, ott ahol szükséges külön téli és külön nyári őrzjáratok állítandók össze.

147. Az őrzjáratok leportyázására illetékes szolgálati órák kiszámításánál:

a) portyázásra (pihenővel együtt) km.-kint sík, illetve 300 m. abszolút magasságon aluli emelkedésekkel biró terepen gyalog menetben 25 perc, lóháton 20 perc, 300 méter abszolút magasságnál nagyobb, de 800 méternél kisebb emelkedésekkel biró hegyes terepen gyalog menetben 30 perc, lóháton 25 perc, hegyvidéken (800 méter abszolút magasságon felül, mely csak gyalog portyázható) 40 perc;

b) a községek és tereptárgyak leportyázására a távolsági kimutatásban feltüntetett idő számítandó.

Az őrzjárat útvonalhosszának megállapításánál az egyes távolságok összeadásából keletkezett végösszegben a távolság mindig egész vagy félkilométerre kerekítendő ki, úgy, hogy a 0.1 km-től 0.3 km-ig terjedő távolság figyelmen kívül hagyandó, 0.4 km-től 0.6 km-ig terjedő távolság 0.5 km-nek, a 0.7 km-től 0.9 km-ig terjedő távolság pedig egész km-nek veendő. A szolgálati órák végösszegében az 1—19 percig terjedő maradvány figyelmen kívül hagyandó, 20—39 percig terjedő maradvány 30 percrek, 40—59 percig terjedő maradvány pedig egész órának veendő.

A távolság szerint illetékes időkiszabat megállapítása úgy az őrzjáratok összeállításánál, mint az esetenkénti kivezényléseknél a 6. melléklet segélyével eszközölhető. Az ezen mellékletben feltüntetett időkiszabatokban úgy a pihenő, mint a lóápolásra szükséges idő bennefoglaltatik.

Például egy sík terepen fekvő őrzjáratban a községek és tereptárgyak egymástól való távolságának vég-

összege a távolsági kimutatás szerint 37.8 km. A községek és nagyobb kiterjedésű tereptárgyak leportyázására illetékes összesen 4 óra 50 perc. Ez esetben tehát a 37.8 km-t 38 km-re kiegészítve, ezen távolságnak gyalog való leportyázására a 6. melléklet szerint 15 óra 50 perc illetékes, mely időkiszabathoz 4 óra 50 percet hozzáadva, az eredmény 20 óra 40 perc, kikerekítve 21 óra. Ezen őrzjárat tartama tehát 21 óra, melynek egyharmada, azaz 7 óra pihenő. Ugyanezen őrzjárat sík terepen lovon: $12 \text{ óra } 40 \text{ perc} + 4 \text{ óra } 50 \text{ perc} = 17 \text{ óra } 30 \text{ perc}$; ugyanezen őrzjárat hegyvidéken: $25 \text{ óra } 20 \text{ perc} + 4 \text{ óra } 50 \text{ perc} = 30 \text{ óra } 10 \text{ perc}$, kikerekítve 30 óra.

Az őr-szállomás leportyázására szükséges időt, miután az őr-szállomást rendszerint külön kivezényelt helyi járőrök által kell portyáztatni, az őrzjárat tartamába beleszámítani nem kell. Ha valamely őrzjáratba vezényelt járőrnek az őr-szállomás leportyázása is kifejezetten elrendeltetett, úgy a távolsági kimutatás szerint erre illetékes időkiszabatot az őrzjárat tartamához esetről-esetre hozzá kell adni.

Sem a túlrövid, sem a túlhosszú tartamú őrzjáratok nem célszerűek, azért az őrzjáratokat lehetőleg úgy kell összeállítani, hogy azok tartama 18 óránál kevesebb és 30 óránál, illetve hegyvidéken 36 óránál hosszabb ne legyen.

148. Az őr-kíséretnek tartamának kiszámítása a 147. pont *a)* alpontjában foglaltak szerint történik azon különbséggel, hogy lóháton eszközölt őr-kíséret után is a gyalog portyázásra nézve megállapított óra-kiszabat számítandó fel.

149. Nagy kiterjedéssel vagy szétszórt jelleggel bíró őr-szállomások belterülete — ha annak egyfolytában való teljes leportyázása célszerűnek nem mutatkozna — két, esetleg több helyi őrzjáratba osztható be. A helyi őrzjáratokban csupán az azokba tartozó utcák, terek, községrészek stb sorolandók fel, de sem a távolságokat, sem az őrzjárat tartamát megállapítani nem kell. Ezen őrzjáratokat a kivezényelt járőrök annyiszor portyázzák le, ahányszor a részükre megállapított idő alatt lehetséges. A helyi őrzjárat beosztást minden esendő a jegyzékkönyvecskéjébe bevezeti.

150. Az ily módon összeállított őrzjáratok az őrsparancsnok (helyettes) és megbízható járőrvezetők által gyakorlati leportyázással kipróbálандók és ennek megtörténte után az őrsparancsnok által a 4. melléklet szerinti „őrzjárat beosztás“-ba foglalандók. Az őrzjárat beosztásban az egyes őrzjáratok római számokkal folytatólag megszámozандók, ezen felül a csak nyári őrzjáratok *a)*, a csak téli őrzjáratok *b)* jelzéssel látандók el.

Az őrzjárat beosztást jóváhagyás végett a járásparancsnokságnak kell felterjeszteni, mely azt a távolsági kimutatás alapján felülvizsgálja és jóváhagyás után az őrsparancsnokságnak visszaadja. A jóváhagyott őrzjárat beosztás másolata az őrsparancsnokság által a járásparancsnokságnak felterjesztendő.

Az őrzjárat beosztások gyakori változtatását lehetőleg kerülni kell, ami azonban nem zárja ki azt, hogy egyes őrzjáratok a gyakorlati tapasztalatoknak megfelelően módosítsanak. Az őrzjárat beosztás szolgálati titkot képez és azt hivatlanok meg nem tekinthetik.

151. A járásparancsnok minden őrs részére az őrskörlet határát, továbbá az őrzjárat beosztásba felvett, de a térképen fel nem tüntetett tereptárgyakat fekete tussal a részletes térképbe berajzolni és az őrsnek kiadni tartozik. A térkép alsó részének közepén mérle alkalmazандó, egy, a jobb alsó sarokba ragasztott papírszeleten pedig feltüntetendő az őrskörlet területe négyzetkilométerekben, a lakosság száma, valamint, hogy az őrs rendszeresített létszámát alapul véve egy esendőrre hány négyzetkilométer és hány lakos jut. A térképek berajzolásánál az 5. mellékletben foglalt jelek alkalmazандók.

Az őrskörlet térképe az iskolaszobában, a távolsági kimutatás pedig az őrsirodában bekeretezve a falra függesztendő. Az egész járás területére vonatkozó, ily módon berajzolt térképpel a járásparancsnokságnak is ellátva kell lennie.

152. Azon célból, hogy a járőrök váratlan megjelenésükkel a lehetőség szerint meggátolják azt, hogy törvénysértések követtessenek el, illetve, hogy az el-

követett törvénysértésekről közvetlen tapasztalat vagy a lakossággal való érintkezés által tudomást szerezzenek, szükséges, hogy az örskörlet területe állandóan és a lehető leggyakrabban portyáztassék. Ezen portyázások rendszerint az örjáratok beosztása szerint éjjel és nappal, az időjárásra való tekintet nélkül teljesítendőek.

Az örjáratok összeállításának célja csupán a rendes szolgálatok vezénylésének megkönnyítése, az örjáratokhoz való ragaszkodás tehát nem kötelező, miért is az örparancsnok, ha azt szükségesnek látja, egy vagy több örjáratba tartozó egyes községek és tereptárgyak leportyázására is vezényelhet járöröket. Ilyenkor a szolgálat tartamának kiszámítását a 6. sz. melléklet segélyével esetről-esetre eszközli, úgy, amint az az örjáratok tartamának kiszámítására nézve előírva van. Az egyes örjáratok községei és tereptárgyai nem csak az örjáratok beosztásában foglalt sorrendben, hanem fordított sorrendben is előírhatók.

Minden községnek és tereptárgynak egyformán gyakori portyáztatása nem helyes, miért is nem emelhető kifogás az ellen, ha az örparancsnok a közbiztonságilag fontosabb községeket és tereptárgyakat, illetve örjáratokat belátása szerint gyakrabban, a kevésbé fontosakat pedig ritkábban portyáztatja. Ily esetben is azonban havonként legalább egyszer minden község és tereptárgy föltétlenül leportyáztandó.

23. §.

Csendőrzárör fogalma. Járörök kivezénylése, eligazítása és bevonulása.

153. A felszerelten akár egyedül akár többedmagával szolgálatteljesítésre kivezényelt és eligazított csendőregyén a „csendőrzárör“ fogalma alá tartozik. A két vagy több csendőrből álló járör parancsnoka „járörvezető“ a többi tagok „járörtárs“-ak. A szolgálatilag fellépő csendőr mindaddig, míg szolgálatilag ténykedik, szolgálatban állónak tekintendő, de a csendőr járör fogalma alá nem tartozik.

Azt, hogy járörök mikor, hova és mily feladattal

vezényeltessenek ki, az őrsparancsnok határozza meg. Ha az őrsparancsnok a kivezénylés idejét előre meghatározhatja, úgy a szolgálatba való vezénylés ideje a kivezénylendő járőr tagjainak — esetleg a feladat megjelölése nélkül — legalább 2 órával az indulást megelőzőleg tudtára adandó.

154. A különleges szolgálat kivételével minden külszolgálat szabályszerű egyenruhában és teljes, szabályszerű felszereléssel teljesítendő.

Minden szolgálati kivezénylés és bevonulás — tehát a belszolgálat is — a szolgálati könyvbe a kivezénylés vagy bevonulás után azonnal bevezetendő. Vezénylő lajstromot csakis azon őrsökön kell vezetni, amely őrsök állandó vagy naponta ismétlődő helyi-, vasút- és fürdőügyeleti szolgálatot vezényelnek. Ilyen őrsökön a belszolgálat is a vezénylő lajstromba vezetendő be.

155. Minden, külszolgálatra egyenruhában kivezényelt járőr „örjáráti lap“-pal látandó el, melyet az Ügyviteli Utasítás I. részében előírtak szerint az őrsparancsnok tölt ki.

Ha a szolgálat tartama előre ki nem számítható, a szolgálat „szükségig“ irandó elő, ha pedig előre nem tudható, hogy a járőrnek mely községeket vagy tereptárgyakat fog kelleni leportyáznia (pld. nyomozásoknál) a leportyázott községeket és tereptárgyakat az örjáráti lapba a járőrvezető vezeti be. A helyi örjáratokba felvett utcák, terek, községrészek stb. az örjáráti lapba nem vezetendők be s az ily szolgálatok tartamát esetről-esetre az őrsparancsnok saját belátása, illetve a szükség szerint állapítja meg.

156. Egyes nagyobb kiterjedésű vagy élénk forgalmú községekben a belügyminister azoknak egy vagy több járőr által való állandó portyázását elrendelheti. Ily esetekben a járőrök felváltva akként vezénylendők, hogy egy és ugyanazon járőr egyfolytában 6 órát, 24 óra alatt pedig összesen 12 órát álljon szolgálatban és ez esetben minden harmadik nap részükre teljes szolgálatmentesség engedélyezendő. Ily helyeken a legényesség — havonkinti felváltás mellett — helyi- és külszolgálatra egyenlően alkalmazandó.

157. Az ország egyes vidékeinek terepviszonyai mellett előfordul, hogy meredek sziklák mentén, kevésbé járt erdőségekben, ingoványos területen stb. a járőr sötét éjjel testi épségének veszélyeztetése nélkül nem portyázhat. Ily helyeken az éjjeli portyázás rendes körülmények között nem követelhető, hanem a járőrnek a szolgálatot akként kell előírni, hogy alkonyatkor pihenőhelyhez jusson, ott virradatig pihenhessen és akkor portyázzon tovább. Önként értendő, hogy különösen fontos esetben ezen eljárásnak helye nincs.

Belszolgálatra, különleges, valamint nem közbiztonsági jellegű szolgálatra (kihallgatás, tanukihallgatás, felvezetés stb.) kivezényelt csendőrök őrjáratilappal nem látandók el.

158. A téli időszak általában október 15-től március 15-ig tart, ott azonban, ahol az általánostól lényegesen eltérő időjárásra és a helyi viszonyokra való tekintettel az szükségesnek látszik, a téli őrjáratok portyázásának kezdetét és végét a járásparancsnok javaslatának meghallgatása mellett a vármegyei csendőrparancsnokság állapítja meg.

159. Minden szolgálatba vezényelt járőr a szolgálat megkezdése előtt és bevonulás után az őrparancsnoknál vagy helyettesénél jelentkezni tartozik. A szolgálat megkezdése alkalmával az őrparancsnok (helyettese) a járőrt a szabályszerű, tiszta és egyöntetű öltözet és felszerelés tekintetében megvizsgálja, a szolgálati feladatot az őrjáratilap átadása mellett a járőr-vezetővel közli, azt annak mikénti teljesítésére kioktatja, a járőrt szabálytalanságoktól való tartózkodásra figyelmezteti és azután az e célra kijelölt helyen a fegyvereket — jelenlétében — megtölteti és a járőr útbaindulását elrendeli.

Lovas járőr eligazításakor az őrparancsnok meggyőződni tartozik a lovak állapotáról, vasalásáról, nyergeléséről, kantározásáról és málházásáról és arról, vajjon a csendőr tartalékpatkókkal, patkószegekkel és itató vederrel, valamint a szolgálat tartamához mért ló táppal, télen ezenkívül csavar támszögekkel el van-e látva és hogy csavarkulcsot visz-e magával?

Ha a szolgálat megkezdésének időpontja 21 és 7

óra közé esik és ha a kijelölt járőrvezető minden tekintetben teljesen megbízható, kivételesen meg van engedve, hogy a járőr eligazítását — a fegyverek megtöltésének kivételével — az őrsparancsnok 21 óra előtt eszközölje és az előirt időben való elindulást a járőrvezetőre bízza, aki a pontos útbaindulásért ily esetben személyesen felelős. A fegyverek megtöltését ez esetben a járőrvezető rendeli el.

Éjjeli időben útbainduló járőrök fölkelte végett minden őrsnek egy ébresztő órája legyen.

Szolgálatból bevonuló járőrök az őrsparancsnoknál vagy helyettesénél minden időben — tehát éjjel is — jelentkezni tartoznak.

160. A kivezényelt járőr számerejét mindig az őrsparancsnok határozza meg, tekintet nélkül arra, hogy a kivezénylés felhívásra vagy saját kezdeményezésre történik-e. Az őrsparancsnok azonban felelős azért, hogy a járőr oly erős legyen, hogy a reá háramló szolgálatot föltétlenül és eredményesen végre tudja hajtani. A járőrvezetőt — rendszerint a rendfokozatban vagy rangban legidősebb csendőregyént — az eligazítás alkalmával az őrsparancsnok jelöli ki. Oly kivételes esetekben, midőn csendőregyének honvéd- vagy rendőregyékkel közösen vezényeltetnek szolgálatba, a járőrvezetőnek mindig csendőregyének kell lennie.

161. A csendőrzárőrök létszáma — ha csak a kiadott különleges feladat vagy rendkívüli viszonyok erősebb járőrök kivezénylését szükségessé nem teszik — rendszerint 2 fő.

Egy főből álló járőrt csak a következő esetekben szabad szolgálatba vezényelni:

- a) ellenőrzésre,
- b) legfeljebb két nem veszélyes fogoly őrzésére, kísérésére vagy elővezetésére.
- c) az őrsállomás leportyázására,
- d) vasút- vagy hajóügyeleti szolgálatra az őrsállomás helyén,
- e) fürdőügyeletre,
- f) útvonal-portyázásra,
- g) felvételezésre és futárszolgálatra,

h) halasztást nem tűrő fontos szolgálatok teljesítésére, ha az egyedül való fellépés nem aggályos és ha az örsön egy második csendőr rendelkezésre nem áll.

Egy csendőrt egyedül még az itt felsorolt szolgálatokra is csak akkor szabad szolgálatba vezényelni, ha az illető teljes megbízhatóság mellett önálló szolgálatteljesítésre minden tekintetben alkalmas. Ezen szolgálatoknak éjjeli időre — szürkülettől virradatig — kiterjedniök nem szabad, kivéve ha a szolgálat vasúton vagy hajón teljesítettik, mely esetben egy csendőr éjjeli időben egyedül is utazhatik.

24. §.

Portyázó járőrök eljárása általában.

162. A portyázó járőrök általános magatartására nézve a jelen utasítás 5. §-a mérvadó, szolgálati teendőit pedig a 2. §. tartalmazza. A szolgálat végrehajtásáért és szabályszerű teljesítéséért a járőrvezető felelős.

Portyázás alkalmával a csendőr mindig tartsa szem előtt, hogy szolgálata eredményes csak úgy lehet, ha mindenütt váratlanul és meglepetésszerűen jelenik meg, azért sem útirányát sem pedig feladatát vagy célját senkinek elárulnia nem szabad.

163. Portyázás közben a csendőr akként meneteljen, hogy mindent, ami körülötte van vagy történik, nyugodtan megsejmelhessen. Erre azért is szükség van, hogy a csendőr illetve a ló idő előtt ki ne fáradjon és hosszabb útnak egyfolytában való megtételére képes legyen. A járőrök menetüteme percenként sík vidéken gyalog 90 lépés, lóháton 110 lépés, hegyes vidéken gyalog 60 lépés, lóháton 90 lépés, hegyvidéken 45 lépés legyen.

A járőrvezető kötelessége járőrtársát a szolgálat tartama alatt oktatni, a járőr feladatát, teendőit és azok célját megmagyarázni és figyelmét minden oly körülményre felhívni, amely a járőrtárs ismereteinek és tapasztalatainak főleg pedig helyi és személyi ismereteinek bővítésére szolgálhat. — A járőr feladatával és a

járőrvezető által szándékolt teendőkkel a járőrtársnak is teljesen tisztában kell lennie.

164. Minden községnél és tereptárgynál a megérkezés és elindulás ideje, továbbá egy oly egyén neve, akivel ott értekezett, a járőrvezető által az illető községben vagy tereptárgynál az őrzárati lapba tintairónnal bejegyzendő. Ha ez valamely tereptárgynál nem volt lehetséges, (pld. sötét éjjel, eső stb. miatt), úgy ez a következő községben vagy tereptárgynál pótlendő. Bevezetendő továbbá az őrzárati lap megfelelő rovatába az esetleg megtartott lesállítás és a pihenő is, ha azok egy óránál tovább tartottak. A pihenő ideje mindig annak megkezdése alkalmával jegyzendő be.

Községekben az őrzárati lap, „Bizonyítás“ rovatába a községi pecsét, vasútállomásokon pedig a vasuti bélyegző alkalmazandó.

A bejegyzések eszközlése, valamint a községi pecsét (vasuti bélyegző) alkalmazása lehetőleg úgy történjék, hogy az őrzárati lap „Meghagyás“ rovatát avatatlanok ne lássák és hogy a „Bizonyítás“ rovatban foglaltak olvashatatlaná ne tétessenek.

Rendszerint sem a községi előljáróság, sem pedig a tereptárgyak lakói nem veszik rossz néven, ha a csendőr éjjel közülük valakit felkölt, megérkezését tudtul adja és a közbiztonsági viszonyok felől érdeklődik. Ily éjjeli értekezés — különösen fontos eseteket kivéve — lehetőleg csak az ablakon vagy ajtón át történjék, az illető egyént magánlakásában szükségtelenül háborgatni nem szabad.

Ha valaki az ellen, hogy a járőrök őt vagy családtagjait (alkalmazottai valamelyikét) éjjel felkeressék, tiltakozik, úgy ezen egyének felkeltése valamennyi járőr által mellőzendő s ily helyen, ha más egyén, kivel a járőr értekezhetne, nincsen, az őrzárati lapba „aludtak“ megjegyzés alkalmazandó. Csupán a pecsét alkalmazása miatt a községi előljárót éjjel felköltetni nem kell.

165. Ha a közbiztonság érdekei lakatlan tereptárgyak vagy tereprészek portyázását követelik, úgy az őrsparancsnok a járőrvezetőknek elrendelheti, hogy ily helyeken — esetleg azonban más lakott helyeken is — a járőr nemét és számát, ott tartózkodásának idejét,

valamint a járőrvezető nevét valamely erre alkalmas rejtett helyen fekvő tárgyra (kő, lehántott fa, elrejtett jegyzékkönyvecske stb.) feljegyezzék, hogy ellenőrzésük ezáltal lehetővé tétessék.

Valamely csendőrörsre való megérkezés és elindulás idejét az illető örs parancsnoka vagy helyettese igazolja.

166. Az őrzárati lap hátlapjára esetről-esetre röviden a járőrvezető által még a szolgálat tartama alatt feljegyzendő:

a) az útiránytól való eltérés, a szolgálat megszakítása, a járőr tagjainak elválása, saját kezdeményezésből tartott 1 órán felüli lesállás, továbbá 22—3 óra között tartott pihenő rövid indokolása, vasút vagy előfogat igénybevétele, korábbi vagy későbbi bevonulás és ezek okai;

b) a járőrnél tett minden feljelentés vagy a járőr által tudomásul vett bűncselekmény;

c) különös események.

Az őrzárati lapban minden törlés, vakarás stb. tilos. Téves bejegyzések úgy húzandók át, hogy olvashatók maradjanak.

Ha a leportyázandó tereptárgyak az őrzárati lapban előírva nem voltak, vagy ha a járőrnek az előírtakon kívül más községeket és tereptárgyakat is le kellett portyázni, úgy azokat — és pedig annyiszor, ahányszor ott a járőr megfordul — a járőrvezető jegyzi be.

167. Az előírt útiránytól, nevezetesen a községek és tereptárgyak előírt sorrendjétől indok nélkül eltérni nem szabad. Az előírt útiránytól való eltérés csak azon esetekben van megengedve:

a) ha a járőr arra parancsot kap,

b) ha arra illetékes hatóság vagy hatósági személy a járőrhez oly sürgős természetű felhívást vagy megkeresést intéz, amelynek a további portyázással kapcsolatban való teljesítése nem lehetséges;

c) ha a járőr által indított nyomozás érdekei kívánják;

d) ha a járőr a közelben, de nem az útirányba eső helyen elkövetett vagy folyamatban levő súlyos ter-

mészetű büntetendő cselekményről, tűzvészről, elemi csapásról stb. értesül;

e) ha az eltérés valamely elfogott vagy elővezetett egyén átadása végett szükséges és végül

f) büntettek nyomon üldözése céljából.

Ha a járőr teendőit, melyek miatt az útiránytól eltért, elvégezte, az őrjárat portyázását csak azon esetben köteles folytatni, ha az a kivezényléstől számított 36 óra alatt befejezhető.

168. A járőr az őrjárat portyázását félbeszakítani és az örsre az előírt idő előtt bevonulni csak akkor jogosult, illetve köteles, ha:

a) arra parancsot kapott;

b) szolgálat közben valakit elfogott, vagy elővezetett és az illetőt az örsre kell kísérnie;

c) a járőr valamely tagja megbetegszik vagy megittasodik és a szolgálatot folytatni képtelen;

d) a további portyázásnak el nem hárítható vagy ki nem kerülhető természeti akadály áll útjában (beszakadt híd, elöntött terület stb.);

e) a járőr szigorú készültség elrendeléséről vagy az örsállomáson történt nagyobb méretű rendezavarásról értesül.

169. A járőr tagjainak egymástól elválniok csak elkerülhetetlen szükség esetén, nevezetesen akkor szabad, ha a járőrnek ugyanazon időben különböző helyeken kell halasztást nem tűrő szolgálati cselekményeket foganatosítania vagy sürgős intézkedéseket tennie, az elválás azonban ily esetben is csak az elkerülhetetlenül szükséges ideig tartson. Kettőnél több tagból álló járőrnek indokolt esetben való eltagozása a járőrvezető joga; ily esetben az ujonnan alakult járőr vezetőjét is ő jelöli ki. Az elvált járőrvezető feladata annak egy fél ív nagyságú papírlapon írásban adandó ki, mely ez esetben az őrjárat lapot pótolja.

170. Portyázni csak gyalog vagy lóháton szabad. Vasutat és előfogatot igénybevenni csak büntettek üldözése végett és akkor szabad, ha a járőrnek valahol sürgősen meg kell jelennie. Ilyenkor a menetlevelet az őrjárat lap pótolja.

Ha a járőrnek szolgálat közben oly teendője akad,

vagy ha bármily oly akadályra bukkan, hogy az előírt időnél előreláthatólag csak 12 órával vagy többel később fog tudni bevonulni, erről az ok és az esetleges új út-irány megjelölése mellett — ha arra lehetőség van — az őrsparancsnokságnak táviratilag, távbeszélőn vagy alkalmi küldönc útján jelentést tenni tartozik. Ha pedig a járőr az őrskörletet elhagyja, ezt az őrsparancsnokságnak mindig azonnal jelentse.

Ha valamely őrzjárat portyázása közben a járőr oly akadályokra talál, melyek az őrzjáratnak az előírt idő alatt való portyázását lehetetlenné teszik (pld. igen rossz időjárás, nagy sár, hófuvás stb.) a járőrvezetőnek jogában áll az őrzjárat tartamát a szükséges mérvben meghosszabbítani. Ezen körülmény, indokaival együtt az őrzjárat lapra rávezetendő.

Bevonulás alkalmával a járőrvezető a szolgálat eseményeiről és eredményéről az őrsparancsnoknak szóbeli jelentést tesz.

Ott, ahol járőrködés közben az élelmezés nehézségekbe ütközik, a járőr lássa el magát az őrsön élelemmel.

Több járőr egyesülése alkalmával — ha más rendelkezés nem adatott ki — a parancsnokságot a rangban legidősebb járőrvezető veszi át.

25. §.

Általános szabályok a lovon teljesített szolgálatoknál.

171. A lovascsendőr szolgálata általában azonos a gyalogcsendőr szolgálataival. Menetüteme rendes viszonyok között a lépés, de meg van engedve, hogy oly területeken, ahol azt a terepviszonyok és a szolgálat megengedik (pl. lakatlan pusztákon) ügetésben is portyázzon.

A járőr mindkét tagja egy vonalban egymás mellett lovagol. Ha a járőr a terepviszonyok miatt egymás mögött kénytelen lovagolni, úgy a járőr tagjai három lépésnyi távközzel lovagoljanak, hogy egymással értekezessenek és hogy esetleg kardjuk használatában egymást ne gátolják. A lónak bárminemű ok nélküli zaklata (ugratás, futtatás stb.) tilos.

Pihenőhelyekül rendszerint az e célra kijelölt helyiségek (istállók) szolgálnak. Csendőrségi lovakat csak tiszta, ragálymentes istállóba — főként szarvasmarha-istállókba, hol a ragályozásnak kevésbé vannak kitéve — szabad beállítani. A lovak lehetőség szerint válaszrudakkal elkülönítendőek, vagy egymástól oly távolságra kötendőek, hogy össze ne rughassanak és arra az időre, míg a járőr szolgálatát gyalog végzi vagy pihen, megbízható egyén felügyeletére bizandók.

172. Etetés előtt a jászlak alaposan kitisztítandók. Itatásra csak a kinestári itató vedret szabad használni. Itatni csak teljesen lehült lovakat szabad, kivéve, ha itatás után a járőr azonnal tovább lovagol. Itatás előtt a lóval lehetőleg egy-két marék széna megettetendő. Zöld takarmányt, különösen lóherét a lovaknak nagyobb mennyiségben adni tilos.

Rövid időre való beállításkor a hevederek megereztendőek. Egy óránál hosszabb pihenő alatt, vagy ha egy gyalog teljesítendő szolgálat előreláthatólag több időt igényel, a lovakat az e célra kijelölt istállóba kell beállítani, lenyergelni, azután a kötőfék-szíjjal megkötni, hideg istállóban pokróccal letakarni, télen pedig az éles csavarokat ki kell szedni, helyükbe tompákat illeszteni, melyek a szolgálat továbbfolytatásánál ismét élesekkel cserélendőek ki.

173. Oly tereprezseket, melyeket lóháton egyáltalán nem lehet eléggé alaposan leportyázni, vagy ha valamely tereptárgynak észrevétlen megközelítése, vagy hosszabb megfigyelése (lesállás) szükséges, azokat gyalog kell átkutatni, illetve megfigyelni. Ezen időre a lovak a legközelebb eső biztos tanyán vagy egyéb helyen hagyandók és megbízható egyén felügyeletére bizandók. Kivételes esetekben meg van engedve, hogy a esendőr a lovat megnyügözzze, vagy a legközelebbi alkalmas tárgyhoz kösse.

A portyázás lóháton rejtett karddal és pisztollyal történik; ha azonban valamely körülmény szükségessé teszi, vagy éppen az óvatosság parancsolja, megragadott ismétlőpisztollyal kell portyázni.

174. Lovas járőr a szabadban megbilincselést lehetőleg ne eszközöljön. Ha a megbilincselés szüksége

mégis beállana a járőrvezető megragadott ismétlőpisztollyal ügyeljen fel, a másik csendőr pisztolyát rejtve a lóról szálljon le, a csikózabla-szárat járőrvezetőjének adja át és a megbilincselést eszközölje.

Fogolykiséret városok és községek belterületén továbbá oly helyeken, hol a fogoly megszökésétől vagy mások által való kiszabadításától tartani lehet, kivont karddal, fedett és nehezen lovagolható terepen pedig megragadott ismétlőpisztollyal történik. Fogolynak füzőlánccal való kísérésénél két füzőlánc össze lakatlandó és annak vége a járőrtárs által kézben tartandó. A foglyot a nyereghez kötni tilos.

Községek és nagyobb házcsoportok lepörtызása mindig gyalog történjék.

175. Ha a szolgálat természete úgy kívánja, vagy ha a lovas csendőr lova szolgálatképtelen és vezetéklő nem áll rendelkezésre, akkor a lovascsendőr is gyalog vezénylendő szolgálatba. Ez esetben ismétlőpisztolyt nem visz magával, karabélyát pedig a gyalog csendőr részére előírt módon viseli.

Gyalog legénységet lóháton kivezényelni nem szabad.

A lovas járőr a tiszteletadást a m. kir. honvéd lovasság gyakorlati szabályzata, illetve a jelen utasítás 33. pontja szerint teljesíti.

26. §.

Szolgálati órák számának meghatározása.

176. A csendőr fizikai szolgálati teljesítménye, illetve az ez irányban felállított követelmény a közbiztonsági szolgálatban — illetve a jelen §. határozványai szerint belszolgálatban — tényleg eltöltött szolgálati órák száma szerint van megállapítva.

A teljesítendő szolgálati órák száma úgy télen mint nyáron a következő:

az őrsparancsnok részére 6—11 főnyi létszámmal bíró őrsökön napi 4, 12—25 főnyi létszámmal bíró őrsökön napi 3 óra;

12—25 főnyi létszámmal bíró őrsökön az őrsparancsnokhelyettes részére napi 5 óra;

6—11 főnyi létszámmal bíró őrsökön az őrsparancsnokhelyettes, továbbá valamennyi őrsön a beosztott csendőrök részére napi 6 óra.

177. Ha valamely őrsön az őrsparancsnok távollétében az őrsparancsnokhelyettes az őrsöt három napnál hosszabb ideig önállóan vezeti, úgy a helyettesítés tartama alatt csak az őrsparancsnok számára előírt szolgálati órát, az őt helyettesítő csendőr egyén pedig az őrsparancsnokhelyettes számára előírt szolgálati órát teljesíti.

7 főnyi, vagy ennél nagyobb nőtlen létszámmal bíró oly őrsökön, amelyeken az élelmiszer beszerzése különös nehézségekkel jár, vagy amelyeken a közigazdálkodás vezetése különös megterheltetést jelent, a gazdálkodásvezető a vármegyei csendőrparancsnokság külön engedélye alapján napi 5 szolgálati órát teljesít.

16—25 főnyi létszámmal bíró igen mozgalmas őrsökön az iroda vezetésével — az őrsparancsnok teljes felelőségének fenntartása mellett — egy csendőr megbízható. Ezen csendőr részére a vármegyei csendőrparancsnokság belátása szerinti órakedvezményt engedélyezhet, esetleg a külszolgálat alól teljesen fel is mentheti. Ily beosztásban azonban ugyanazon egyén 6 hónapnál hosszabb ideig meg nem hagyható.

Járásparancsnok helyettesek és különleges szolgálatot teljesítő csendőrök szolgálati óraszámát meghatározva ninesen.

Az órateljesítmények föltételét képező itt felsorolt létszámok alatt a tényleg szolgálatot teljesítő létszám értendő, a felsorolt egyéneket tehát az itt megállapított órakedvezmények csakis azon idő alatt illetik meg, míg az őrs tényleg szolgálatot teljesítő létszáma a megállapított létszámot eléri, vagy meghaladja.

Az itt felsorolt eseteken kívül a teljesítendő óraszám tekintetében senki kedvezményben nem részesíthető.

Az iskolában töltött idő után illetékes szolgálati órák havonta úgy számítandók fel, mint az a külszolgálati órákra nézve előírva van, megjegyeztetik azonban,

hogy a külszolgálati órákban esetleg mutatkozó többlet az oktatási órák számába és viszont nem számítható be.

Ha a szolgálati viszonyok azt megkövetelik, mindenki köteles az előírtnál több külszolgálati órát is teljesíteni. Az őrsparancsnok a szolgálatot akként tartozik beosztani, hogy a hó végén mindenkinek körülbelül egyenlő számú szolgálati órája legyen.

178. Szolgálati óráként felszámítható:

a) minden külszolgálat után a szolgálatban eltöltött egész idő;

b) fegyveres belszolgálat után (fogolyörzés és más őrszolgálat) az abban tényleg eltöltött idő;

c) szigorú készülségi szolgálat után az abban eltöltött idő fele.

d) különleges szolgálat után az abban eltöltött idő fele;

e) kerületi és vármegyei csendőrparancsnokságok székhelyén minden 24 órás napos szolgálat után 6 óra;

f) 15 főnyi, vagy ennél nagyobb tényleges létszámmal bíró őrsön azon idő alatt míg a létszám a 15 fő, vagy ennél nagyobb minden 24 órás napos szolgálat után 6 óra;

g) nem közbiztonsági jellegű szolgálatok után (kihallgatás, tanúkihallgatás, felvételezés stb.) ha az út a szolgálati ügyködés helyére és vissza vonaton, vagy előfogaton tétetik meg, minden 24 órás szolgálat után annyi óra, amennyi az illető csendőr részére egy napra előírva van, illetve rövidebb tartamú szolgálat után ezen óraszám megfelelő hányada. Ha azonban ily alkalmakkor az út, vagy annak egy része, de legalább összesen 8 km. gyalog, vagy lóháton tétetik meg, úgy a megtett út után illetékes idő teljes kiszabatban, az ügyködés helyén és utazással eltöltött idő után pedig annyi óra számítható fel, amennyi a szállítóeszközön eszközölt utazásokra nézve jelen alponban megállapítva van;

h) oktatás, illetve iskolában való részvétel után az abban tényleg eltöltött idő; megjegyeztetik azonban, hogy az egyedül való tanulásra, írásbeli (rajz) feladatok elkészítésére, fogalmazványok szerkesztésére és

végül a katonai gyakorlatokra (lovardára) fordított idő oktatási óra gyanánt fel nem számítható.

i) kézisajtó kezelése után az azzal tényleg eltöltött idő.

179. Egyik óról a másikra átterjedő szolgálatok után a szolgálati órák a következő óra számítanak.

A szolgálati órák nyilvántartása a szolgálati könyvben, illetve a vezénylő lajstromban az Ügyviteli Utasítás I. részében előírtak szerint történik.

27. §.

Pihenők.

180. A csendőrnek a külszolgálatban töltött idő tartamához képest szolgálat közben pihenő illetékes.

Kétféle pihenő van. A három óráig terjedő pihenő a kispihenő, az ezenfelüli a nagypihenő; utóbbinak egyfolytában való időtartama azonban 6 óránál hosszabb nem lehet. Minden szolgálatban a megállapított időnek egyharmada, ha pedig a szolgálat tartama előre meg nem állapított, a szolgálati ténykedéssel eltöltött idő minden befejezett órája után 20 perc pihenő gyanánt illetékes. A portyázásra km.-kint megállapított időben a pihenés már benne foglaltatik.

Azt, hogy a járőr a kis pihenőt mikor, hol és mily részletekben tartja meg, a járőrvezető határozza meg, ellenben a nagypihenők helyét és idejét az őrsparancsnok írja elő. Ha a szolgálat előírásánál annak tartama előre meghatározható nem volt, vagy ha a szolgálat tartama az előírtnál hosszabbra terjed, az illetékes nagypihenő idejét és helyét is a járőrvezető állapítja meg, minél azonban a szolgálati érdek elsősorban tartandó szem előtt.

A járőrvezetőnek jogában áll a kis- és nagypihenőt összevonva is megtartani, az ily módon összevont pihenő össztartama azonban hat óránál hosszabb nem lehet.

A kispihenő alatt a járőr étkezhetik, fegyverét, kalapját és szerelvényét maga mellé leteheti, ruházatát — de kizárólag csak szárítás céljából — le is vetheti.

Nagypihenőknél a járőr levetközhetik és ágyban alhatik. Nagypihenő lehetőleg fedett helyen tartandó, szabadban csak olyan helyen, ahol a járőr meglepetéseknek, vagy a közönség szemléletének kitéve nincsen.

181. A pihenőhelyet csak szolgálati indokból és csak szabályszerűen felszerelve szabad elhagyni.

Szolgálat közben, ha a laktanya helyben van, vagy utba esik, az illetékes pihenőt ott kell megtartani, de kizárólag e célból korábban bevonulni nem szabad.

Ha a járőr pihenők alkalmával fegyverzetét leteszi, akkor különös gondot fordítson arra, hogy azt úgy helyezze el, hogy kéznél legyen és szükség esetén könnyen hozzá juthasson, viszont hivatlanok ahhoz ne férhessenek.

Rendes szolgálatban huszonkét órától három három óráig pihenőt tartani rendszerint nem szabad, ha azonban az kivételesen és különös indokok folytán megtartatott, úgy ez az őrzési lapon indokolandó.

182. Oly szolgálatokban, melyek több egymásután következő napra terjednek és amelyekben a járőr csak nappal működhetik (pld. nyomozás, karhatalmi szolgálat stb.) kivételesen az egész éjszaka pihenésre fordítható. Önálló szolgálati ténykedés azonban ily esetben 7 órakor megkezdendő és 21 óra előtt — a pihenő idejét kivéve — félbe nem szakítható.

A szolgálatból bevonult járőrök tagjai — ha azt a szolgálat érdeke megengedi — foglalkozás, illetve újbóli kivezénylés alól az őrsparancsnok által felmenthetők akként, hogy 6 óráig terjedt szolgálat után 2 óra, 6—16 óráig terjedt szolgálat után 6 óra és 24 órán túl terjedt szolgálat után 8 óra tisztogatásra és pihenésre rendelkezésükre álljon. Ezen időbe a takarodótól, illetve a takarodó után történt bevonulástól az ébresztőig terjedő idő be nem számítható.

28. §.

Ellenőrző szolgálat.

183. A szolgálatban álló járőröknek (csendőröknek) állandó ellenőrzés alatt kell állaniok. Az ellenőrzés célja az, hogy az ellenőrző a járőrök állapotáról

és arról, hogy azok a szolgálatot szabályszerűen teljesítik-e, meggyőződést szerezzen és hogy ezáltal a járőrök — állandó tudatában annak, hogy bármikor meglephetik őket — szabálytalanságok elkövetésétől visszatartassanak. Ellenőrzések teljesítésére elsősorban az őrsparancsnok hivatott. 12—15 főnyi tényleges létszámmal bíró őrsökön az ellenőrzés az őrsparancsnok és helyettese által — az őrsparancsnok rendelkezései szerint — közösen teljesítendő. 12 főnél kisebb tényleges létszámmal bíró őrsökön az őrsparancsnokhelyettes ellenőrzést rendszerint csak az őrsparancsnok távolléte esetén, továbbá akkor teljesít, ha az őrsparancsnok a járőrök ellenőrzésében fontos szolgálati okok miatt akadályozva volna, avagy ha több járőrnek ugyanazon időben való ellenőrzése válnék szükségessé és őt az őrsparancsnok ellenőrzés foganatosítására utasítja, mire nézve azonban megjegyeztetik, hogy irodai elfoglaltság az ellenőrzés teljesítésének akadályául nem szolgálhat.

Hogy az ellenőrzés havonta, vagy ugyanazon szolgálatban hányszor, mikor és hol teljesíttessék, az a viszonyoktól, főleg pedig a legénység megbízhatóságától függ. Mégis általános elvül szolgáljon, hogy rendes viszonyok mellett 9 főnyi tényleges létszámmig havonta legalább 4, 12—15 főnyi tényleges létszámmig legalább 6 és 15 főnyi tényleges létszámon felül legalább 8 különellenőrzés teljesítendő, melynek fele nappali és fele éjjeli ellenőrzés legyen. A 21—6 óráig teljesített ellenőrzések mindig éjjeli ellenőrzésnek számítandók. A helyi ellenőrzések száma az őrsparancsnok belátására van bízva, ott azonban, ahol állandó járőrök teljesítenek szolgálatot, azok havonta legalább tizszer ellenőrzendők.

Kevésbé megbízható legénységet gyakrabban kell ellenőrizni.

Egy járőr ugyanazon szolgálatban több ízben is ellenőrizhető.

Nemcsak a rendes szolgálati járőröket, hanem minden más járőrt is ellenőrizni kell.

184. Ezenkívül minden csendőrségi előljáró és feljebbvaló jogosult bármely szolgálatban álló csendőrt vagy járőrt, kivel találkozik, az őrzésközlő lap alapján bár-

hol és bármikor ellenőrizni, azt az őrzési lapba bevezetni és az esetleg észlelt szabálytalanságokat — amennyiben saját hatáskörében azonnal nem intézkedhetik — az illetékes járásparancsnokságnak bejelenteni, illetve azzal közölni.

185. Az ellenőrzés meglepő legyen, miért is az ellenőrző tekintet nélkül a nap szakára és az időjárásra, éjjel és nappal az örskörlet különböző tereptárgyainál teljesítse az ellenőrzést és úgy induljon szolgálatba, hogy érkezését az ellenőrzendő járőr előre ne tudhassa. Az, hogy egy-egy községben vagy tereptárgynál évenként vagy havonként hány ellenőrzést kell teljesíteni, elő nem írható, csupán arra legyen az őrsparancsnok figyelemmel, hogy az örskörlet legtávolabb fekvő és legnehezebben megközelíthető tereptárgyainál való ellenőrzéseket el ne hanyagolja és hogy ott, ahol nyilvános mulatóhelyek látogatására vagy szeszes ital élvezetére különös alkalom nyílik, az ellenőrzésben fokozott éberséget tanúsítson.

Ezenkívül kötelessége az őrsparancsnoknak mindennemű szolgálata alkalmával, sőt szolgálaton kívül is alárendeltjeinek magatartása és a szolgálat mikénti teljesítése iránt tapintatosan érdeklődni. El célből a járőrök elindulása vagy szolgálatból való bevonulása után ugyanazon tereptárgyak leportyázása végett szolgálatba is indulhat (utánportyázás). Ilyen utánportyázás legalább két havonként egyszer minden körülmények között teljesítendő, az azonban az ellenőrzések előírt számába nem számít bele.

186. Az ellenőrzés megtörténte a hely és idő megjelölésével valamint az ellenőrző aláírásával a járőr őrzési lapján a helyszínen igazolandó. Ha ez bármi okból (eső, hideg idő stb.) nem volt lehetséges, úgy meg van engedve, hogy az ellenőrző az ellenőrzés megtörténtének utólagos bejegyzését — a bejegyzendő adatok közlése mellett — a járőrvezetőnek elrendelje, ezen bejegyzés azonban a járőr bevonulása után az ellenőrző által is aláírandó.

Éjjeli ellenőrzés egyedül nem teljesíthető, miért is az ellenőrző a sötétség beálltával vagy vonuljon be, vagy

pedig — az éjjeli idő tartamára — csatlakozzék a járőröz.

Az őrsparancsnoknak illetve annak távolléte esetén helyettesének meg van engedve, hogy — ha azt szükségesnek látja és ha az a szolgálat hátránya nélkül lehetséges — az otthon maradt legénység ellenőrzése végett szolgálatból az előirt idő előtt is bármikor bevonuljon.

V. FEJEZET.

A csendőr szolgálati jogai és azok mikénti gyakorlása.

29. §.

A szolgálatban álló csendőr jogai általában.

187. A szolgálatban álló vagy szolgálatilag fellépő csendőr ugyanazon törvényes jogokkal van felruházva, melyekkel minden katonai őr bir és ezenkívül a törvénynek a polgári hatósági közegekre kiterjedő külön oltalmában is részesül. Ez alatt azt kell érteni, hogy a szolgálatban álló csendőrnek szóbeli megsértését, személye ellen intézett minden fenyegetést, támadást, ellenszegülést vagy bántalmazást az érvényben álló katonai törvények „katonai őr“ ellen, a polgári törvények pedig „hatósági közeg“ ellen elkövetett bűncselekménynek tekintik és aszerint büntetik.

A szolgálatban álló csendőrnek joga van bárkivel szemben szolgálatilag fellépni. Felhívásának mindenki különbség és kivétel nélkül, legyen az akár katona, akár polgári egyén, utólagos panaszlási jogának fenntartása mellett, engedelmeskedni tartozik.

188. A szolgálatban álló csendőr különös jogai a következők:

1. Igazoltatás.
2. Figyelmeztetés.
3. Kikérdezés.
4. Feljelentés.
5. Elővezetés.
6. Elfogás.
7. Házkutatás és személymotoszás.
8. Tárgyak őrizetbe vétele.

9. Megbilineselés.

10. Kényszerítő eszközök alkalmazása.

11. Fegyverhasználat.

189. Ezen itt felsorolt különös jogokon kívül minden szolgálatban álló csendőr jogosult:

a) Helyszini szemlét tartani.

b) Nyomozás színhelyén levőknek az onnan való távozást megtiltani, vagy őket egy általa kijelölt helyen való tartózkodásra utasítani.

c) Hatáskörébe eső mindazon intézkedéseket megtenni, amelyek a büntetendő cselekmény nyomainak épségbentartására alkalmasak, továbbá amelyek a bűnjeleknek és bizonyító adatoknak megszerzésére és biztosítására, a tettesek vagy részesek megszökésének megakadályozására és általában a bűncselekmény kiderítésének biztosítására szolgálhatnak.

d) Közveszély, vagy segélykiáltás esetén bármely magánháza és bármikor behatolni.

e) Sürgős esetben üldözés céljából, továbbá közveszély, vagy sürgős és fontos nyomozás esetén a helyszíneinek gyors elérhetése végett előfogatot igénybe venni.

f) Állami és magántávbeszélőt, távirdát és sürgős szolgálati utazásoknál úgy a személy-, mint a gyors- és tehervonatokat is igénybe venni.

g) Közigazgatási hatósági intézkedést igénylő ügyekben — ha a késelem veszéllyel jár — már a hatósági intézkedések megtétele előtt is megtenni mindazt, ami a veszély, vagy kár elhárítására, vagy csökkenésére szükséges.

190. A csendőr a részére biztosított és a jelen utasítás által részletesen szabályozott jogait semmi körülmények között túl nem lépheti; az azokkal való minden visszaélés szigoruan megtoroltatik.

191. Ha a csendőr oly intézkedések megtételét tartja szükségesnek, melyeknek megtételére joga nincs, erről nem sürgős esetben az őrsparancsnokságnak, késelemet nem tüdő esetekben pedig közvetlenül a kir. ügyészségnek, vagy a legközelebbi kir. járásbiróságnak, vagy főszolgabirónak tegyen jelentést.

Ha a teljesítendő nyomozó cselekmény oly sür-

gős, hogy az még a legközelebbi kir. járásbiróság (főszolgabíró) intézkedéséig sem halasztható, akkor a csendőr annak foganatosítására a községi előljáróságot, mint rendőri hatóságot kérje fel.

A csendőr által önállóan meg nem tehető intézkedések a következők:

- a) birói szemle;
- b) tanúk megesketése;
- c) tanúknak, vagy szakértőknek vallomásra, illetve tanuskodásra való kényszerítése;
- d) őrizetbe veendő tárgy kiadására való kényszerítés;
- e) lefoglalt postai küldemények felbontása;
- f) posta-, vagy távíróhivatalban továbbá szállító és fuvarozó intézeteknél levő levelek, táviratok és egyéb küldemények őrizetbe vétele, vagy már lefoglalt ily küldemények átvétele;
- g) házkutatás a 313. és 314. pontokban foglalt eseteken kívül.

A szolgálatban álló csendőrt megillető különös jogok részletes szabályozását a jelen fejezet tartalmazza.

30. §.

A szolgálati fellépés módja.

192. A csendőr rendszerint csak akkor lép fel szolgálatilag, ha szolgálattételre kivezényelve és szabályszerűen felfegyverkezve van.

Sürgős esetekben azonban, nevezetesen ha a késedelem veszéllyel jár és azonnali fellépése eredményre nyújt kilátást, a csendőr saját kezdeményezéséből akkor is jogosult, sőt köteles fellépni, ha nincs szolgálatban és ha csak karddal van ellátva.

Fegyvere becsületét azonban minden körülmények között szem előtt kell tartani. Ha tehát a helyzetet megfontolva látja, hogy a fennforgó esetben egyedül cél nem érhet, úgy a csendőrségi laktanyából, más közbiztonsági szervektől, a m. kir. honvédségtől vagy a község előljáróságától segílyt kell hívnia. Ha azonban

a késedelem veszéllyel jár, valamint mindenkor, mikor csak önmagára van utalva: a kötelességének hű teljesítésétől sohasem szabad magát a saját biztonsága érdekében elvonnia.

193. Ha a csendőr valakivel szemben szolgálatilag fellép, fegyverét mindig hozza „Súlyba“ helyzetbe, járőrtársa pedig azon egyéntől, akivel szemben a járőr fellépett — szintén „súlyba“ vett fegyverrel — egy-két lépésnyire oldalt álljon fel azon célból, hogy annak minden mozdulatát megfigyelhesse és hogy járőrvezetőjét szükség esetén minden támadás ellen azonnal védekezhesse.

Ha a csendőr fellépésének különös nyomatékot akar adni, akkor „a törvény nevében“ szavakat bocsássa előre és ezt, ha azon egyén, aki ellen eljárnia kell, magyaráz nem tud, az illető által is ismert nyelven ismétlje. Oly esetekben, mikor azt a jelen utasítás kifejezetten előírja, továbbá, mikor különös elővigyázat látszik szükségesnek — különösen ha a csendőr egyedül van — a löfegyvert hozza „kész“ helyzetbe, a pisztolyt ragadja meg, vagy ennek hiányában rántson kardot oly célból, hogy minden ellenállást lehetőleg megelőzzön vagy a személye ellen intézett váratlan támadás esetére a fegyverhasználatra minden pillanatban készen legyen. Ezért a csendőr minden oly esetben, midőn fegyverét „kész“ helyzetbe veszi, egyidejűleg egy töltényt is adjon fel, a fegyvert azonban véletlen elsülés ellen a zárócsapó jobbrafordításával azonnal biztosítsa.

A csendőr mindenkit, kivel szemben szolgálatilag fellép, szakadatlan figyelemmel kíséren és — különösen ha egyedül van — ne engedje meg, hogy az bármilyen ürügy alatt hozzá közeledjen. Ha lehetséges, a csendőr anélkül, hogy félelmet mutatna, úgy álljon fel, hogy háta fedezve legyen.

194. Veszélyes gonosztevőkkel való szolgálati fellépés alkalmával a csendőr a veszélyes gonosztevőt „kész“ helyzetbe vett fegyverrel kezeinek felemelésére szólítsa fel, a járőrvezető pedig az elfogandó veszélyes gonosztevőt oldalról oly ívben közelítse meg, hogy megtámadtatása esetén járőrtársa őt fegyverével megvédeni képes legyen.

Felfegyverzett gonosztevők kész helyzetbe, esetleg, ha különös elővigyázat szükséges, „cél”-ba vett fegyverrel a megállásra és fegyverüknek a földre fektetésére szólítandók fel. A fegyver lefektetése után a gonosztevő felhivandó, hogy arccal ellenkező irányba forduljon és fegyverétől távolodjon el. A távolodót a járőrtárs követi mindaddig, míg a földre fektetett fegyverhez ér és azt felveheti, mikor is a gonosztevő elfogása foganatosítandó.

Szolgálati fellépés és megtámadtatás esetén a csendőrnek határozott és bátor magatartást kell tanúsítania. Különösen óvakodjék a csendőr attól, hogy őt bárki is lefegyverezze, mert a lefegyverzésnél nagyobb szégyen a csendőrt nem érheti.

Gyávaság miatt a csendőrt haditörvényszék vonja felelősségre.

195. Részeg egyénekek szemben — ha büntettet vagy vétséget nem követtek el — csak akkor szabad szolgálatilag fellépni, ha a fellépés mellözése által veszély, nagyobb botrány, vagy érzékeny kár állhatna be, miért is ily egyénekek szükség nélkül tárgyalásokba bocsátkozni tilos. Ily egyénekre a csendőr csak közvetve, rokonaik, vagy polgártársaik, illetőleg a község előljáróság tagjai útján igyekezzék hatni, hogy t. i. az illetők ezek által lecsillapíttassanak és a közönség szeme elől eltávolíttatván, oly helyre vezetessenek, hol közbotrányt vagy veszélyt nem idézhetnek elő.

196. Szolgálati fellépések és általában minden szolgálati ténykedés lehetőleg feltűnés nélkül, minden kiabálás, lárma vagy fölösleges erőszak mellözésével eszközlendők és törekedni kell arra, hogy ilyenkor a járőr körül csődület ne támadjon.

A csendőr felszólításának nem engedelmeskedő egyének előtt a csendőr jogában álló nyomatékosabb rendszabályok alkalmazása is kilátásba helyezhető.

A szolgálatilag fellépő csendőrt szolgálati egyenruhája igazolja, szolgálati fellépése előtt tehát magát külön igazolni nem köteles. A szolgálati ténykedés befejezte után azonban előírt igazolványát kívánatra felmutatni és megengedni tartozik, hogy az igazolást kért egyén a csendőr nevét és beosztását feljegyezze.

31. §.

Igazoltatás.

197. A csendőr jogosult bárkit, akit személyesen nem ismer, személyazonosságának igazolására felszólítani még az esetben is, ha az illetőt valamely büntetendő cselekmény gyanuja nem terheli. Mindazonáltal a csendőr ezen jogával csak akkor éljen, ha akár az illető egyén személyének gyanús volta, akár más körülmények miatt az igazoltatandó kilétének megállapítása szükséges.

Megjegyeztetik, hogy az ország belterületén való utazás rendes körülmények között külön engedélyhez vagy utazási igazolványhoz kötve nincs, miért is utasokat csupán az utazási igazolvány felmutatása végett feltartóztatni nem szabad.

198. A személyazonosság igazolására elfogadhatók köz- vagy magánokiratok, személyazonossági igazolványok, vagy bármily iratok, melyekből az igazoltatott egyén kiléte megállapítható, végül hatóságok vagy a járőr által ismert megbízható magánegyének szóbeli igazolása is.

Ha a személyazonosság vagy az okmányok valódiságának megállapítása végett szükséges, az igazoltatott egyén neve aláírására is felszólítható.

Az igazoltatás valamely harmadik egyén kérelmére is teljesíthető, ha az azt kérő egyén ezen kérelmét a járőr előtt elfogadható módon megindokolni tudja.

Oly egyének, kik magukat igazolni nem tudják, igazoltatásuk végett a legközelebbi községi előljáróság-hoz, illetve oda, ahol igazoltatásuk lehetséges, elővezetendők.

Gyanus egyének igazoltatása alkalmával a csendőr mindig különös gonddal járjon el és az igazolást csak akkor fogadja el, ha azáltal az illető egyén kilétét minden kétséget kizáró módon megállapította. Ily megállapítások céljából — ha arra szükség van — távbeszélőn vagy táviratilag az illetőnek lakóhelye szerint illetékes csendőr őrsparancsnoksághoz, rendőrhatóság-hoz vagy pedig az Országos Bűnügyi Nyilvántartó Hivatalhoz kell fordulni; ez utóbbi helyre célszerű az igazoltatandó egyén ujjlenyomatát is beküldeni.

32. §.

Figyelmeztetés.

199. A figyelmeztetés azon jogos szóbeli útbaigazítás vagy rendelkezés, amellyel a csendőr tiltott cselekmények vagy büntetendő mulasztások elkövetését, folytatását vagy ismétlését megakadályozni törekszik. Ha a figyelmeztetéssel célt ért, úgy feljelentést csak akkor tesz, ha a figyelmeztetett egyén a szándékolt büntetendő cselekményt már befejezte, vagy, ha a törvény szerint büntetendő kísérletet követett el.

Ha a figyelmeztetés célja csak oktató felvilágosítás vagy útbaigazítás, akkor az nyugodt, jóindulatú hangon történjék. Ha azonban a csendőr azt azért alkalmazza, hogy ezzel egy büntetendő cselekmény folytatását vagy ismétlését megakadályozza, vagy ellenszegülést megszüntessen, és végül, ha a megelőző enyhébb figyelmeztetésnek fogamatja nem volt, akkor a figyelmeztetés „a törvény nevében“ szavak előrebecsátásával parancsoló hangon történjék, amely alkalommal — a szükséghez képest — nyomatékosabb rendszabályok (elővezetés, elfogás stb.) alkalmazásba vétele is kilátásba helyezhető.

33. §.

Elővezetés.

200. Az „elővezetés“ az az eljárás, mikor a csendőr valakit a jelen §-ban előírt esetekben akár saját, kezdeményezéséből, akár illetékes hatóság felhívása vagy megkeresése folytán őrizetbe vesz azon célból, hogy azt őrsparancsnoksága vagy az illetékes bíróság vagy hatóság elé állítsa, vagy személyazonosságának megállapítása végett oda kísérje, ahol személyazonossága megállapítható.

Az elővezetést mindig az őrizetbevételnek kell megelőznie, ami abból áll, hogy a csendőr az elővezetendő egyénnek tudomására adja, hogy személyes szabadsága korlátozva van és hogy mindaddig, míg az őrizetbevétel meg nem fog szüntettetni, a csendőr ren-

delkezéseinek eleget tenni, őt követni és szökési kísérlettől tartózkodni köteles.

201. A csendőr elővezetést rendszerint csak akkor foganatosít, ha erre illetékes bíróság vagy hatóság által felhívatott vagy megkerestetett, illetve előljáró csendőrségi parancsnoksága által erre utasított.

Felhívás, megkeresés vagy utasítás nélkül is a csendőr elővezetni köteles:

1. vétség esetén azt:

a) aki a bűnvádi eljárást hamis vallomásra való rábírás, a büncselekmény nyomainak vagy a bűnjeleknek elrejtése, megsemmisítése vagy megváltoztatása által megghiusítani törekszik;

b) aki előzőleg elkövetett büntett miatt bűnvádi eljárás alatt áll;

c) aki ellen bizonyíték forog fenn, hogy a megkísérlett vétséget végrehajtja, vagy azzal fenyegetőzik, hogy újabb büntettet vagy vétséget fog elkövetni;

d) aki rovott előéletű vagy rendőri felügyelet alatt áll.

2. vétség vagy kihágás esetén azt:

a) aki megszökött, elrejtőzött, vagy a szökésre előkészületet tett;

b) akinek megszökésétől azért, mert állandó tartózkodási helye és rendes foglalkozása nincs, vagy azért, mert külföldi, alaposan lehet tartani;

c) aki olyan természetű vétséget vagy kihágást követ el, mely közbotrányt okoz és az csak a tettes elővezetésével szüntethető meg;

d) aki a vétséget vagy kihágást a csendőr részéről történt figyelmeztetés után is folytatja.

3. A következő kihágások tetteseit, vagyis azt, illetve azokat:

a) aki házalási engedély nélkül házal, vagy a házalási szabály rendelkezéseit áthágja;

b) aki tiltott mesterséggel vagy tiltott játékkal foglalkozik;

c) akik mint bohócok, mutatványosok, utcai és korezmai zenészek előadásokat rendeznek anélkül, hogy előadási engedéllyel bírnának, vagy akik az engedélyt áthágják és magukat rendetlenül viselik;

d) akik hamis vagy gyanus igazolvánnyal vagy útlevelel vannak ellátva, akik a hatóság félrevezetése végett álneveket használnak, hamis körülményeket adnak elő vagy ugyanazon célból álruhában vagy másként átalakulva jelennek meg;

e) akik jogosulatlanul katonai vagy közhivatalnoki egyenruhát viselnek;

4. Végül tekintet nélkül arra, hogy büntetendő cselekmény egyébként fennforog-e vagy sem, azt, illetve azokat:

a) aki a csendőr felszólítására magát igazolni nem tudja, vagy az igazolást megtagadja;

b) aki jogerős ítélettel kiutasítva vagy kitiltva, illetve a bíróság által valamely helyen való tartózkodásra utasítva, vagy valamely helyen való tartózkodástól eltiltva van és ezen rendelkezést, illetve tilalmat az illetékes hatóság vagy bíróság engedélye nélkül megszegi;

c) aki ellen bűnvádi eljárás van folyamatban, vagy aki büntett vagy vétség elkövetésével nyomatékosan gyanúsítottatik és a kivándorlásra előkészületeket tesz;

d) aki gyanus körülmények között a közbiztonságra veszélyesnek látszik, pl. idegen illetőségű csavargók, koldusok, kóboregényok stb.

e) akinél oly tárgyak vannak, melyeknek törvényszerű birhatása vagy használhatása iránt alapos kétség forog fenn.

f) aki a szolgálatot teljesítő csendőrt szidalmazza vagy sértegeti.

34. §.

Elfogás.

202. Elfogás az a ténykedés, midőn a csendőr valakit illetékes bíróság vagy hatóság felhívására vagy megkeresésére, előljáró csendőrparancsnokságának uta-

sítására vagy saját kezdeményezéséből is személyes szabadságától megfoszt, oly célból, hogy az illetőnek az illetékes bíróság vagy hatóság elé való állítását biztosítsa.

203. Felhívás, megkeresés illetve parancs nélkül is a csendőr saját kezdeményezéséből elfogni köteles azt:

a) aki oly büntettet követett el, melyre a törvény halálbüntetést, életfogytig tartó vagy öt évet meghaladó határozott tartamú szabadságvesztésbüntetést rendel.

Bármely büntett elkövetése, illetve annak nyomatékosságánál az:

b) aki büntett elkövetésén tetten kaptatik;

c) aki megszökött, elrejtőzött vagy szökésre előkészületet tett;

d) akinek megszökésétől azért, mert állandó tartózkodási helye és rendes foglalkozása nincs, vagy azért, mert külföldi, alaposan lehet tartani;

e) aki magát igazolni nem tudja vagy az igazolást megtagadja;

f) aki a bünvádi eljárást hamis vallomásra való rábírás, a büntett nyomainak vagy a bűnjeleknek megsemmisítése, megváltoztatása vagy elrejtése által meggyújtani törekszik;

g) aki előzőleg elkövetett büntett miatt bünvádi eljárás alatt áll;

h) aki ellen bizonyíték forog fenn, hogy a megkísérlett büntettet végre akarja hajtani, vagy aki azzal fenyegetőzik, hogy újabb büntettet vagy vétséget fog elkövetni;

i) aki rovott előéletű vagy rendőri felügyelet alatt áll.

Végül elfogandó mindenki:

j) aki ellen a bíróság vagy a rendőri hatóság előzetes letartóztatást vagy vizsgálati fogságot rendelt el, vagy aki ellen nyomozó levél vagy elfogató parancs van kibocsátva;

k) aki szabadlábon hagyás mellett birói vizsgálat alatt áll, vagy feltételes szabadságra bocsájtott, ha a reá vonatkozó rendelkezést vagy tilalmat megszegte;

- l) aki valamely letartóztatási helyről megszökött;
- m) aki a szolgálatot teljesítő csendőrt megtámadja vagy veszélyesen fenyegeti;
- n) aki mint elővezetendő egyén az elővezetésnek ellenszegül, az őt elővezető csendőr rendelkezéseit nem teljesíti, vagy szökési kísérletet tesz.

204. Tetteknakapásnak tekintendő:

- a) Ha valaki a tettest vagy részt a bűncselekményen rajta éri;
- b) ha a csendőr, mint szemtanu vagy szemtanu által figyelmeztetve a tettest vagy részt azonnal a bűncselekmény elkövetése után elfogta vagy üzőbe vette.

35. §.

Elővezetésre és elfogásra vonatkozó különös szabályok.

205. Az elővezetés tulajdonképeni elfogás nélkül, az elővezetendő egyén kímélésével és mindannak mellőzésével foganatosítandó, ami az illető egyén előállításának biztosítására nem okvetlenül szükséges. Az elővezetendő egyénnek őrizetbe vétele a következő szavakkal adandó tudtára:

„A törvény nevében őrizet alá veszem és felszólítom hogy a (megnevezendő) hatósághoz engem kövessen“. Ezen szavakat lehetőleg az elővezetendő által értett nyelven is ismételni kell. Egyidejűleg az elővezetendőt az általa tanusítandó magatartásra nézve is ki kell oktatni.

„Elfogás“ és „Elővezetés“ között szigorú megkülönböztetést kell tenni. Az elővezetendőt nem szabad megbilincselni, megszökése esetén nem szabad ellene fegyvert használni és az is megengedendő neki, hogy saját költségén a kísérő csendőrrel együtt kocsit, vasutat vagy hajót vegyen igénybe, általában személyes szabadsága nem korlátozandó nagyobb mérvben, mint az a cél elérése szempontjából szükséges. A kellő elővigyázatot azonban elővezetések alkalmával sem szabad szem előtt téveszteni.

Ha az elővezetés alatt a jelen utasítás 203. pont n) alpontjában felsorolt körülmények beállanak, akkor